

OPBOUW

weekblad tot opbouw van het gereformeerde leven

uitgave van de gereformeerde persvereniging „opbouw”

red. en sekr. riouwstr. 59, wormerveer

adm. kon. wilhelminalaan 38, leersum

J. Bouma / Loosdrecht

DE BEWUSTE KEUS

Jozua 24 : 14-28

Het is een heel bekend woord dit woord uit Jozua 24: „Maar ik en mijn huis, wij zullen de Here dienen!” Een tekst die je vroeger veel tegen kwam in huiskamers. Op wandkleedjes geborduurd of op plankjes geschilderd. Maar ook een uitdagende tekst om zo in de kamer op te hangen, want wat een geweldige uitspraak wordt hier niet gedaan.

De Israëlieten tot wie Jozua dit woord richt aan het slot van zijn toespraak, vallen hem bij. „Ook wij zullen de Here dienen, want Hij is onze God.”

Geweldig! Maar zet Jozua dan geen enorme domper op de vreugde door deze enthousiaste bijvalsbetuigingen af te remmen? Ja sterker nog, hij houdt het volk voor dat het niet in staat is om God te dienen. De Here is een naijverig God, die zich zeker laat gelden, wanneer het volk in ongehoorzaamheid het er bij laat zitten.

Toch wil Jozua met deze ernstige woorden het enthousiasme van het volk niet temperen en de Israëlieten ontmoedigen. Integendeel zelfs, maar hij wil dat het volk een heel gewuste keus doet. Niet een keus, die voortkomt uit het enthousiasme van het ogenblik en omdat hij, Jozua, hen daarin is voor gegaan.

Daarom houdt hij het volk in alle ernst voor wie de Here is, voor wie zij kiezen. Een naijverig God. Een God die niet over zich heen laat lopen.

En wanneer je voor Hem kiest dan moeten je motieven zuiver zijn.

Dan moet die keus uit de grond van je hart komen.

Jozua dringt met deze woorden dus aan op de zuiverheid en echtheid van hun keus. En hoewel hij er op aandringt om voor de Here te kiezen, een betere keus is er immers niet, wil hij het volk deze keus niet opdringen.

Je kunt het ook zo zeggen. Met z'n ene hand duwt Jozua het volk naar voren toe. Toe maar, kies nu maar, en kies voor de Here. Met z'n andere hand houdt hij het volk terug en zegt: „Weet wel wat je doet, wanneer je voor de Here kiest, want Hij legt volkomen beslag op je.

Aan de ene kant dus vooral aanmoedigend: Kies voor de Here. Hij wil je God zijn. Aan de andere kant terughoudend: weet wat je doet. Het is een ernstige keus. Het gaat om je leven.

De Israëlieten worden a.h.w. door de wringer heen gehaald, opdat zij een zuivere keus zullen maken. Niet in een opwelling van enthousiasme, aangevuurd door die gevele-

gelde woorden van Jozua: „maar ik en mijn huis, wij zullen de Here dienen.”

Nee, hun keus moet een bewuste keus zijn, waarbij ze de konsekwenties van die keus reëel krijgen voorgeschoteld. Een keus, die ze in eigen verantwoordelijkheid moeten maken.

Pas dan, wanneer de onzuivere motieven, bij wijze van spreken, er uitgewrongen zijn en het volk blijft bij haar voornemen, pas dan gaat Jozua over tot de verbondsluiting.

Jozua is overigens wel de voorganger. De voorganger in de gemeente. En een goede voorganger. Want wanneer het op een keus aankomt, dan heeft hij voor zichzelf die keus al gemaakt: „Ik en mijn huis, wij zullen de Here dienen.”

Behalve voorganger van het volk is Jozua ook voorganger in het gezin. Als vader gaat hij z'n gezin voor. Als gezin, als familie, wordt gekozen voor de Here. Ook voor die kinderen, die zelf misschien nog geen enkele beslissing kunnen nemen, wordt bij monde van de vader, gekozen voor de Here.

Ik zie hier een parallel met de kinderdoop. Vader en moeder zijn voorgangers in het gezin. Zij laten hun kind dopen. Laat het maar zichtbaar worden dat ons kind behoort bij dat grote volk van God. Ons kind mag opgroeien met de belofte van God van vergeving der zonden en het eeuwige leven.

Lopen vader en moeder hun kinderen dan niet voor de voeten, wanneer zij hun kinderen al zo vroeg laten dopen? Moeten onze kinderen dan zelf niet beslissen of ze bij God willen horen en gedoopt willen zijn?

Ja zeker! Ook van onze kinderen wordt een keus verlangd, maar die keus wordt gemaakt vanuit het verbond, dat de Here met ons gesloten heeft. Levend in het verbond worden ook zij voor de keus gesteld: „willen jullie *Mij* dienen of de afgoden, die er in deze wereld te kust en te keur zijn?”

Het is kenmerkend voor onze verhouding met de Here,

IN DIT NUMMER

- 209 Ds J. Bouma, De bewuste keus
- 210 Drs H. de Jong, Hoe gaat het met de kerk?
- 211 Ds J. J. Verleur, In de kerk ben je samen - Toespraak op de Ontmoetingsdag van 26 april jl. in Zutphen
- 214 Drs O. Mooiweer, Persschouw
- 215 Van de zending

voor het verbond, dat de Here ons heeft opgezocht nog voordat wij naar Hem vroegen. Dat de trouw zo helemaal van één kant is gekomen. Steeds weer opnieuw heeft God de mens opgezocht. Abraham, Jacob, Israël. Hij riep z'n volk uit Egypte en bracht het in het land der belofte. Ondanks alles wat er gebeurde van de kant van de mens.

„Het volk”, zegt Jozua in vs. 13 van dit hoofdstuk, „woont in een land, waarvoor het niet gezwoegd heeft, het woont in steden, die het niet gebouwd heeft, en ze eten van wijngaarden en olijfbomen, die ze niet geplant hebben.”

Geen mens heeft een been om op te staan, geen mens heeft ook maar dít, waarin hij kan roemen.

En nu, in de nieuwe situatie van het beloofde land, wordt Israël opnieuw voor de keus gesteld. Waar gaat het hart naar uit?

Er zijn keuzemogelijkheden te over, wie zullen ze kiezen? De Here of de goden, die de vaders vroeger gediend hebben, of de nieuwe goden in het land Kanaän.

Kiezen voor de Here is een radikale keus. Het dragen van eigen verantwoordelijkheid. Het betekent: al die andere goden wegdoen, breken met alles wat aan afgoderij doet denken.

Elke nieuwe situatie vraagt opnieuw om een keus.

Worden ook onze jonge mensen, wanneer ze wat ouder worden, niet geroepen tot zo'n keus? Ik denk, dat we hun die keus niet moeten en mogen opdringen. Het zal hun eigen keus moeten zijn. Maar we moeten ze ook niet te gemakkelijk over die streep heentrekken. Wel mogen we aandringen op zo'n keus, maar laat het geen drammen worden.

Eens komt de dag waarop de Here aan een kind, dat gedoopt is, zal vragen: „En wat wil jij nu? Kies je voor de goden, die je in deze wereld geproefd hebt, of kies je voor Mij, de God van het verbond, van wie je vader en moeder je verteld hebben. Kies je voor de goden aan de overzijde van het reddende doopwater, de goden die zoveel ontredding teweeg brengen in zoveel levens, of kies je voor Mij, je God, je Verlosser, je Vader?”

H. de Jong / Amsterdam

Onderstaand artikel stuurde ik februari van dit jaar als ingezonden naar het dagblad Trouw.

De redactie vond het te lang.

Omdat de actualiteit ervan nog niet verdwenen is, publiceer ik het alsnog.

Gaat het goed met de kerk?

Wanneer mensen de dingen op 'n rijtje gaan zetten, bewijzen zij hun medemenselijkheid meestal een dienst. Zo ben ik ds Hans Bouma dankbaar voor de tien stellingen die hij 'zonder veel moeite' — zoals hij schrijft — als tien zwaarwegende pluspunten heeft opgesteld ten bewijze dat het aan het begin van de jaren tachtig 'goed gaat met de kerk'. Zij stonden afgedrukt in het zaterdagnummer van Trouw op 9 februari jl. Overigens hebben deze stellingen mij geprikkeld om er in kritische zin op te reageren, want juist om wat ds Bouma schrijft

vind ik dat het niet goed gaat met de kerk.

Laat ik kort de tien stukjes bij langs lopen.

1. Ds Bouma schrijft dat de kerk van vandaag God heeft herkend in

zijn radicale aardsgezindheid.

In het midden latend of deze 'ontdekking' slechts aan onze tijd was voorbehouden, wil ik vragen wat hier precies onder aardsgezindheid verstaan moet worden. Kiest God voor deze onverloste aarde of strijdt God sinds de val in zonde tegen satan om deze aarde, die onder de macht van de overste dezer wereld gekomen is, terug te veroveren? Christus predikte het Koninkrijk der hemelen. Dat is wel voor deze aarde bestemd, maar het komt er niet uit op. Daarom zien wij in de verwachting ervan wel degelijk naar 'de hemel' op. Is 'aardsgezindheid' niet één van de dubbelzinnigheden waarin de hedendaagse kanselretoriek zich hult?

2. Ds Bouma: „Sinds de tweede wereldoorlog (...) heeft de kerk Israël en het Oude Testament weer de plaats trachten te geven die hun toekomt.”

Welk Israël is hier nu bedoeld? Dat van de bijbel of dat van onze tijd of beide? Is het verder wel goed om Israël en het Oude Testament zo in één adem te noemen? Het Oude Testament is een joods boek, wordt wel gezegd. Het boek van welke Joden, vraag ik dan. Van Jeremia of van zijn tegenstanders? Van de Farizeeërs of van Jezus? Wanneer ik komend uit het Oude Testament overstap op de joodse literatuur van Talmud en Midrasj, merk ik dat ik het Oude Testament geestelijk totaal verlaat. Ga ik daarentegen over op het Nieuwe Testament, dan komt dat op mij over als een noodzakelijke aanvulling op het Oude Testament. De bijbel, Oude en Nieuwe Testament allebei, is noch van Joden noch van niet-Joden. Vlees en bloed heeft ons de inhoud ervan niet openbaar.

Tegenover het verwijt van verwaarlozing en (nog erger) vergeestelijking van het Oude Testament, waarover ds Bouma schrijft, zou ik in de eerste plaats willen wijzen op de vele oudtestamentische persoonsnamen in onze door Calvijn gestempelde cultuur, hetgeen onbetwistbaar wijst op een tijd in onze geschiedenis dat er grote belangstelling voor het Oude Testament was. En wat de vergeestelijking betreft, een tendens daartoe zit onmiskenbaar in het Oude Testament zelf (vgl. de voortgang van besnijdenis naar besnijdenis des harten bij de profeten). Deze tendens wordt in het Nieuwe Testament opgenomen en ten einde gebracht, maar zonder dat het meer uitwendige en aardse vergeten wordt. „Ik geloof in de wederopstanding des vreses” — maar door de geestelijke verlossing en door de verzoening heen. De oudtestamentische breedte moest door de nieuwtestamentische diepte heen.

3. Ds Bouma: „Ontdaan van Griekse filosofie en dogmatische abstractie kwam Jezus weer voor de dag als de man van Nazareth,

die tot het laatste toe de weg van zijn volk gaat... Geen verre, bovenaardse, onwerkelijke godenzoon, geen theologische formule, maar een mens onder mensen, een broeder, vlakbij, solidair en inspirerend.”

Als de Christus niet meer is dan dit, wordt het onbegrijpelijk dat men na negentien of twintig eeuwen nog steeds geen nieuwe inspirerende gestalte gevonden heeft, die meer 'vlakbij' is. Het is dan rondweg een blamage voor het christendom dat het zo ver in de geschiedenis terug moet gaan om iemand te vinden die naar Gods bedoelingen voorbeeldig geleefd heeft. Hier blijkt dan ook eigenlijk dat het moderne humanisme rondom Jezus Christus teert op de kracht van het oude dogma aangaande Hem. Is de kracht van dat dogma geheel uitgewerkt, dan zal natuurlijk niemand meer spreken over Jezus als „het begin van een nieuwe humaniteit”. Dan blijft er zelfs geen Boeddha of Mohammed van Hem over, gekruisigde die Hij is.

(Dr Jan Woltjes zei ooit eens: grondslag der kritiek is de betrouwbaarheid der overlevering.)

4. Ds Bouma: „Steeds klemmender bindt de kerk haar leden op het hart, dat zij onvermoeibaar werk hebben te maken van de eenmaal door God gestelde opdrachten... Want dwars door alle schuld en ontaarding heen, ziet God hen nog steeds als partners, zaakwaarnemers.”

Steeds klemmender? Steeds krampachtiger! Zoals dat gewoonlijk gaat als de heiliging buiten de rechtvaardiging om aan de orde wordt gesteld. God vergeeft ons onze schuld en ontaarding en daaruit vloeien krachten voort tot een nieuw leven. Als het evangelie van de verzoening meer gepredikt werd, in z'n karakter van belofte en eis, dan zouden de kansels ophouden plaatsen te zijn waar een prestatie-godsdienst wordt opgebouwd. Dan zou ook het wettische gedram verstommen. „Bij U HERE, is de vergeving — opdat Gij gevreesd wordt” (ps. 130).

5. Ds Bouma: „Een zalige 'honger en dorst naar gerechtigheid' (Mattheüs 5 vers 6) grijpt om zich heen. Her en der staat men op tegen de ondergang, pleegt men rebellie tegen de gevestigde mahorde en schaaft men zich aan de zijde van een God die uit alle macht strijdt om een betere wereld.”

De gerechtigheid waarnaar Jezus ons leert hongeren en dorsten, is dat de gerechtigheid van anderen, van de grote „ze” en de anonieme „men” of is dat 'Uw gerechtigheid, die overvloediger moet zijn dan die van schriftgeleerden en farizeeërs' (Mattheüs 5 vers 20)? Zien we werkelijk de hunger en dorst naar deze laatste persoonlijke gerechtigheid om zich heengrijpen? Wie neemt de gerechtigheid die Jezus in Mattheüs 5 aan de hand van de geboden uit-

OPBOUW IN DE VAKANTIETIJD

In verband met de aanstaande vakanties zal Opbouw niet verschijnen op: 11 en 18 juli en 1 augustus.

Berichten voor de rubriek „Kerknieuws” dienen vanaf eind juni tot en met begin augustus gestuurd te worden naar de redaktiesekretaris.

stalt, als een verlanglijstje vóór zich en bidt zo het Koninkrijksgebed (het Onze Vader) van Mattheüs 6? Als men voor deze persoonlijke inzet en strijd kiest, zal men minder hovaardig zich maken tegen alle onrecht in de wereld. Men heeft dan meer de handen vol aan zichzelf.

6. Ds Bouma: „Wij hebben begrepen, dat de heerschappij waarover Genesis 1 spreekt, geen kwestie van geweld en uitbuiting maar van creatief beheer is en dat de opdracht om de aarde „te bewerken en te bewaren” slaat op de rentmeester, die nederig en dienstvaardig de belangen van zijn heer behartigt.”

Akkoord! Een gelukkige combinatie van de accenten van prof. Goudzwaard en ds Bouma! Maar tot ds Bouma zeg ik toch: er zijn niet alleen dingelijke en dierlijke belangen te behartigen. Tot de opdracht om te bewerken en te bewaren behoort ook de zorg voor de geestelijke volksgezondheid. En zo zou ik (b.v.) de moderne predikers van vandaag wel eens wat vaker willen horen over wat Hebr. 13 zegt: het huwelijk zij in ere . . . , tegenover de hand over hand toeneemende praktijk van het ongehuwd samenwonen. Of is het huwelijk geen scheppingsordinantie? Ook geestelijke belangen dus? Zelfs hebben die als de nood aan de man komt voorrang op welke andere belangen ook. Dat lijkt me belangrijk voor het gesprek (?) over de kernwapens.

7. Ds Bouma: „Geloven is niet meer het aanhangen van een complex dogma's, het theoretisch beamen van een reeks artikelen, maar een heel concrete manier van leven.”

Ds Bouma schijnt niet door te hebben, dat zijn hele verhaal we-melt van dogmatische vooronderstellingen en keuzes. Alleen vallen die nu bij hem anders uit dan vroeger, dat wel. Een ander verschil met voorheen is, dat de bemoeienis rondom het dogma eertijds de vorm aannam van een betoog. Daar is nu veelszins de

kreet voor in de plaats gekomen. Daardoor is er vandaag veel dogmatische sluikehandel.

8. Ds Bouma: „Niet langer wordt het beeld beheerst door de bijzondere ambtsdragers, valt de kerk samen met de geestelijkheid — nee, de leden van de kerk vullen zelf het beeld, zelf maken zij samen de kerk uit. Men is wakker geworden uit de slaap der onmondigheid.” Laten we het hopen! Maar het ter zijde treden van het ambt ten behoeve van het 'leken'element komt ook voort uit het (begrijpelijke) willen ontlopen van verantwoordelijkheden bij degenen die leiding geven. Niet alles is zo positief als het lijkt. Bovendien is er naast groeiende mondigheid ook smoeligheid.

9. Ds Bouma: „De kerk heeft begrepen, dat de vrouwelijke mens evenzeer van de partij mag zijn als de mannelijke mens en dat een door mannen gedomineerde kerk nimmer kan beantwoorden aan de verwachtingen van een God, die de mens schiep naar zijn beeld: man en vrouw, of, zoals 't er letterlijk staat: mannelijk en vrouwelijk.”

Hier zou ik willen onderscheiden tussen enerzijds een revolutionair aan de orde stellen van dit thema (waarbij op de achtergrond een groot gezagsprobleem staat) en anderzijds een gerijpt inzicht in de situatie-gebondenheid van Paulus' voorschriften aangaande de vrouw in de gemeente. Het verschil tussen deze twee benaderingen zie ik hierin dat in het laatste geval niet

alle verscheidenheid tussen mannen en vrouwen dogmatisch wordt weggeredeneerd ten gunste van een absolute gelijkheid. De wonderlijke polariteit van nevenschikking en onderschikking, die wij uit Genesis 1 en 2 aflezen, zal bij 'de vrouw in het ambt' tot haar recht moeten komen.

10. Ds Bouma: „Het laatste pluspunt, dat ik wil aanstippen, betreft de liturgie van de kerk. Van een opvallend en versierend element rond de allesbeheersende preek heeft de liturgie zich ontwikkeld tot een hoogwaardige en onmisbare component van de eredienst.” Ja. Ook ja tegen de opmerking dat wij in de afgelopen jaren op dit gebied een verrijking hebben meegemaakt. (Al staan er in het Liedboek teveel persoonlijke gedichten i.p.v. gemeentelijke gezangen). Maar het primaat van het Woord op ons antwoord moet blijven. Antwoorden op het Woord is goed, maar het hoofddoel van ons antwoord moet toch in de week gegeven worden; dat we onze lichamen stellen tot een levend, heilig en God welgevallig offer; dat is onze redelijke eredienst (Rom. 12 : 1). De eredienst op de zondag is inderdaad een dialoog van Woord en antwoord, maar niet een dialectiek van Woord en antwoord, (dat wil zeggen dat ze elkaar wederzijds zouden bepalen.) „Zwijg Israël en luister”, zegt Mozes in Deuteronomium (27 : 9). Daarmee vermoordt hij het antwoord niet, maar maakt hij het wel totaal ondergeschikt aan het Woord. Komt de prediking in de moderne liturgie niet teveel in het gedrang? (Ongecorrigeerd)

Gewaagd... gewonnen!

*Wie waagt, die wint. Ik heb, hoe diep bezeerd,
dieper mijn knieën voor de Heer gebogen.
Zo zag Hij mij: een drenkeling op het droge,
die 't ademhalen zelfs had afgeleerd.*

*Naar leven hijgend op het kale strand,
zo vond Hij mij, en liet zich door mij vinden.
Hij zag mij angstig tasten in den blinde
naar het vermoeden van een Vaderhand...*

*Vermoedens bleken waar: Gods heilig Woord
blijkt het kompas voor wie in Hem geloven —
ik heb zijn Stem uit letterschrift gehoord;
Hij heeft zijn Adam in mij uitgestort...*

*Wie aan 't bereeknen blijft hoort tot de doven,
daar slechts wie waagt door God gewonnen wordt!*

Johan Maardapper

In de kerk ben je samen

*Toespraak van ds J. J. Verleur,
gehouden op de Ontmoetingsdag van 26 april jl.
in de Hanzehal te Zutphen.*

We zongen zoëven in het lied „Hoor een heilig koor van stemmen” (Lied 109) de regels: „... psalmen zingend, palmen dragend, in de hemel is een dans”. Nou vraag ik je: wat zijn wij eigenlijk een harken met elkaar, vindt u niet? Hebt u wel eens gedanst in de kerk? En dan moet je niet zeggen: Ja, maar het gaat over het hiernamaals, over de hemel. Het gaat over de eeuwigheid. Want wij moeten als gemeente toch eigenlijk een klein stukje van dat Koninkrijk hier laten zien, als een soort proeftuin. Maar van dat dansen en van de blijdschap dat we Gods volk mogen zijn blijkt niet zoveel.

Maar zo komen we wel bij het punt dat vanmorgen aan de orde is: in de kerk ben je samen. En als je danst ben je ook samen. En dan heb je oog voor elkaar ook. Ook in de kroeg ben je samen. Daar blijkt dus wel uit dat we die titel nog wat moeten omschrijven. We moeten nog wat nader aangeven waarom het gaat.

Ik had als ondertiteling gegeven: Enkele opmerkingen over onze omgang met elkaar. Hoe ga je met elkaar om? Als je moet gaan praten over de onderlinge omgang, staan er direct al enkele lichten op rood. Stel je voor dat twee verloofden moeten gaan praten over de vraag: Hoe gaan we met

elkaar om? Tien tegen één dat er dan helemaal niets van terecht komt. Je kunt wel een handboek schrijven voor erotiek. Maar voor dat andere woord uit de bijbel - voor liefde (de agapè, de liefde van de hele mens tegenover de hele mens) kun je geen handboek schrijven. Wie van mij een handboek verwacht voor de omgang tussen kerkleden en gemeenten onderling, zal wel bedrogen uitkomen.

De moeilijkheid is dat, als je oog voor elkaar hebt in een Gereformeerde kring, je elkaars lelijke dingen veel meer ziet dan de goede. We geven nogal eens af op de wijsbegeerte van onze tijd. Onlangs hoorden we dat Jean Paul Sartre overleden is. En we zeggen dan tegen elkaar: De wijsbegeerte van deze man moeten we niet. Die is niet christelijk. Toch kunnen we van deze man wel iets leren. Hij zei namelijk dat de omgang met elkaar een onmogelijk iets is. Want de ander, de man of de vrouw die naast me leeft is een stukje hel. Zodra ik met een ander moet omgaan verlies ik mijn vrijheid, dan verlies ik mijn zelf-zijn. We kunnen elkaar alleen be-kijken, we kunnen alleen naar elkaar kijken. Dat hebben we in de kerk heel goed geleerd. Want vaak doen we daar niet anders dan elkaar bekijken en naar elkaar kijken: hoe orthodox we zijn, hoe christelijk we zijn, hoe we ons houden aan de regels. Ik heb in de verleden jaren enkele generale synoden meegemaakt. En ik denk wel dat een man als Sartre daar in dit opzicht terecht kon, dat hij daar een bevestiging vond van de vraag hoe we elkaar moeten bekijken en hoe we naar elkaar moeten kijken. En dan komt er meestal niet zoveel moois uit. Hij heeft ook wel deze raad gegeven: Je kunt eigenlijk alleen maar met elkaar omgaan als je sámen naar iets kijkt. Je moet dus van je áf kijken.

Eén van de dingen die wij in de gemeente van onze Heer Jezus Christus moeten leren, is wel dat we van ons zelf moeten afzien. We moeten niet altijd met onszelf bezig zijn. We moeten niet altijd bezig zijn met de vraag hoe Gereformeerd we zijn. Maar met elkaar moeten we van ons zelf af zien naar de wereld. Hebt u zich wel eens ingedacht wat een vreemde mensen wij moeten zijn in het oog van mensen, die nooit naar de kerk gaan? Ik stel mij voor dat ze met heel wonderlijke ogen naar ons kijken. Want wij zijn mensen die op allerlei manieren onze vroomheid in praktijk willen brengen. Maar we zitten vaak in onszelf opgesloten. Er gaat zo weinig van ons uit. Op de Paasmorgen zei de Heiland dat we niet bij zijn opstandig moesten blijven stilstaan. Maria mocht Hem niet vasthouden, niet tegenhouden. De discipelen moesten overal gaan vertellen dat Hij was opgestaan. We hebben een boodschap voor de wereld. En dat kun je alleen maar samen doen. Maar die verbondenheid ligt dan ook in onze Heer Jezus Christus.

Je kunt oog voor elkaar hebben op de humanistische manier: lief zijn voor elkaar. Dat is alleen maar horizontaal, van mensen onderling. Maar we mogen elkaar alleen zien via het oog van Christus. Laten we ons dat eens even indenken - dat we naar elkaar mogen kijken via het oog van Christus. Stel je voor dat Petrus in de kerkeraad zat naast Paulus en al die andere lui, de ongelovige Thomas en onbelangrijke figuren waarvan je helemaal niet kon ontdekken wat het precies was. Petrus is natuurlijk altijd haantje de voorste. Maar ze mogen elkaar alleen zien via het oog van Christus. En als de discipelen ruzie maken over de vraag wie de meeste is, wie de eerste is, dan zegt de Heiland: Je moet worden als Ik. Want de meeste is degene, die allen dient. Die niet aller slaaf, maar wel aller dienaar is. En dat vraagt een heel grondige bekering. Als je kijkt met je eigen oog en niet met het oog van Christus, zegt de Heiland heel concreet: Als je oog je ergert (dus niet als je náaste je ergert, maar als je oog je ergert, als je kijkt met een oog dat niet geheiligd is in Christus) ruk het uit en werp het van je. Bekeer je!

En we lezen telkens in de bijbel van die gevallen. Denk wat er staat in de Romeinenbrief over de zwakken en de sterken. Er waren Joden-christenen en heiden-christenen. En de Joden-christenen dachten natuurlijk: Wij zijn de mensen van de behoudende groep. Wij hebben de oudste rechten. Wij hebben de boeken. Wij hebben de traditie. En die heidenen mogen blij zijn dat ze mee mogen doen.

En zo hebben wij dat ook. Wij kennen alle mogelijke tegenstellingen, grote en kleine. Je hebt de mensen, die „autochtoon” zijn, mensen van de bodem in tegenstelling tot de „import”, de mensen van buiten. Je hebt de behoudenden en de vooruitstrevenden. Er is verschil van mening over oude of nieuwe berijming, wel of geen liedboek. Er is de tegenstelling tussen oudere en jongere generatie. En we denken dan vaak dat de één zich maar moet bekeren tot de ander. De ouderen onder ons zeggen natuurlijk: De jongelui moeten zich maar bekeren. Dat zijn zulke vrijgevochten rare typen. Maar als je dan leest in de bijbel, hoor je aan het eind van de oude bedeling één van de profeten zeggen, dat de vaders zich tot de kinderen moeten bekeren. Ja, ja, dat is wat anders! We moeten beginnen met trachten te verstaan wat de jongelui beweegt. Wat is het diepste motief? Wat beroert hun hart?

In de kerk ben je, hoe verschillend ook, samen in Christus. In Christus! In de invloedssfeer van Christus. Eén lichaam zijn. Niet een geraamte. Dat maken wij vaak van de kerk: allemaal van die klepperende beentjes bij elkaar. De één heeft nog een grotere mond dan de ander. En dan proberen we uit te vinden wie maar het meeste te zeggen heeft. Maar nee, we zijn een lichaam, een geheel van leden, door één Geest beheerst.

Machtig mooi is dan wat de apostel Johannes moet schrijven aan de kerk in Pergamum (Openbaring 2), dat ieder van ons een naam krijgt die

niemand anders kan lezen en kennen dan degene die hem draagt. Dat betekent niet dat je verstoppertje speelt met jezelf maar dat je in de kerk ieder je eigen geschiedenis hebt. En eens wordt dat op die witte steen als het glanswerk van God gezien. Ieder heeft zijn eigen identiteit, ieder is een 'zelf'. Jij en ik en de man van tachtig en het kind van acht, ieder heeft in die sfeer van Christus zijn eigen plaats. Een naam is in de bijbel altijd een opdracht. Wat je bent, dat moet je doen. En zo krijgt ieder een naam naardát de Heilige Geest van hem of haar gemaakt heeft. En zo wordt het individu herboren. Maar dan in de gemeenschap van Christus' gemeente. Individu en gemeenschap passen in elkaar. Want ieder heeft zijn eigen opdracht in die gemeenschappelijke opdracht van het kerk-zijn naar buiten.

En dan komen we aan iets dat heel ingrijpend is in onze tijd, nl. het individualisme. Dat is heel iets anders dan het individu. Het individualisme is dat iemand zijn eigen gedachten, zijn eigen ik op de troon zet en zegt: Zo wil ik het en zo moet het. Wij zijn als Nederlanders daar heel sprekende voorbeelden van. Ieder heeft zo zijn eigen inzicht. Ook in de kerk komen we dat tegen. En dan zijn we alleen maar een kring van gelijkgezinden, maar geen gemeente.

Er is ook een ander verschijnsel dat in onze kerken heel sterk speelt. Na de jongste kerkscheuring zijn heel wat mensen als de dóód geworden voor elke vorm van gemeente-zijn, voor kerkverband, voor samengaan. En ze verschuilen zich achter alle mogelijke misbruik daarvan. Maar het betekent wel dat de kerk eigenlijk een soort genadewinkel wordt, als dat doorzet. Kijk, je bent van de Spar of van de Gruyter geen lid. Je gaat er heen als je wat nodig hebt. En als de kerk geen gemeenschap is, geen verbondenheid in Jezus Christus, dan is het een genadewinkel. Je gaat er 's zondags heen om een opkikkertje te halen. En dan ga je weer naar huis en verder trek je je van die zaak geen zier aan. Hebt u wel eens ontdekt hoeveel mensen er onder ons zijn, ouderen en jongeren, die door de jongste kerkscheuring zo gewond zijn en innerlijk ontredderd dat ze eigenlijk al op de vlucht slaan als ze iets horen over gemeenschappelijk-zijn en samen-zijn, in Christus zijn? Tientallen, honderdtallen mensen, die innerlijk zo gewond zijn dat we er wat op zullen moeten vinden als we ze in de toekomst niet willen verliezen of zien weggaan naar allerlei groeperingen die wat meer nadruk leggen op het persoonlijke of het individuele. Ik denk aan allerlei charismatische bewegingen en sekten die de nadruk leggen op individuele geloofsgetuigenissen. Het samen-in-de-kerk-zijn boeit hen niet meer. Als we daar overheen kijken, moeten we er niet gek van opzien dat dat samen-in-de-kerk-zijn geen echo meer heeft.

Daarbij wil ik vooral onze jongere generatie noemen. Wat mij vooral getroffen heeft in mijn ambtelijke praktijk is dat ook de jongelui die meegingen, die zogezegd buiten verband kwamen te staan, er eigenlijk helemaal niets van snapt wat het voor zin had om weer een scheuring aan te gaan. Dat heeft ook te maken met het feit dat onze jongens en meisjes historisch veel minder belangstelling hebben. Dat is ook een gevolg van heel de cultuur van onze tijd. Heel onze cultuur wordt anoniem. De grote verstedelijking en vertechnologisering van de samenleving maakt de mensen tot nummers. Op school ben je een nummer. Op je werk ben je een nummer. In de samenleving ben je een nummer. In de flat waar je woont ken je amper wie naast je of boven je woont. Daarin vereenzaamt de mens. Trouwens, waarom zouden onze jongelui prat gaan op de historie? De historie van een generatie, die twee wereldoorlogen heeft gekend, waarin de boel ook cultureel kapot gegoooid is. Van een generatie in ons land, die twee kerkscheuringen heeft doorstaan. Voor hun hoeft het niet meer. Vindt u dat zo vreemd? Ik heb in die tijd de grootste toer gehad om mijn eigen kinderen te trachten duidelijk te maken waarom het ging. Al dat praten hierover komt over als een vroom geleuter, dat in feite niets verandert. En ze kijken heel argwanend naar onze kerkelijke bedrijvigheid en blijven (als ze al bij ons blijven) op een afstand. Ze hebben er zelf niet werkelijk deel aan.

Als je werkelijk in de kerk sámen wilt zijn, moeten we beginnen onze jongelui te betrekken bij ons kerkewerk. Niet maar op onderschikte punten. Nee, we moeten ze metterdaad opnemen in de schoot van de kerk en hun een taak geven met een eigen inhoud, zodat ze niet op een afstand blijven staan. Eén van de ergste dingen die je vandaag bij jongelui ziet, is dat ze wel meedoen - ze gaan wel mee naar de kerk, nog wel - maar eigenlijk hoeft het voor hen niet meer. Want ze hebben van dat levende beeld van Christus in ons nog zo weinig gezien.

Daar komt bij dat in onze naamloze, anonieme wereld de helft plus één beslist. Er zijn allerlei wereldorganisaties, vakbonden, oekumenische instanties die een demonische imitatie van gemeenschap vormen. Mensenmassa's worden anoniem bijeen gebracht voor het verkrijgen van andere structuren. Maar de mens zelf verandert niet. In de kerk betekent dat, dat men vaak meer streeft naar overstemming dan naar overéénstemming. Als je in de kerk het samen-zijn in praktijk wilt brengen, dan moet je de gemeente niet allereerst zien als een verzameling van vrome mensen, die toevallig in alles gelijkgezind zijn, maar als een levend lichaam in Jezus Christus, waarvan jij en ik levende leden mogen zijn. Daar hoeft je als vaders en moeders voor je kinderen niet over te piekeren. Maar ze moeten het wel zien. Wis en waarachtig moeten ze het zien! Want als ze in jou, vader of moeder, de levende Heer niet ontmoeten, dan moet je niet denken dat ze het ergens anders wel zien. En als ze dan tot de jaren van

het onderscheid komen, dan zeggen ze: Ajuus, voor mij hoeft het niet meer!

Natuurlijk, er is op de jeugd een hoop aan te merken. Dat is in elke tijd zo. Mijn grootvader waarschuwde mijn vader en mijn vader waarschuwde ons en zo zal het altijd wel doorgaan. Maar één van de belangrijkste dingen is toch wel dat de oudere generatie vóórleeft, laat zien wie Jezus Christus is. En daarom moeten we ook niet blijven steken. We moeten geen slaven worden van bepaalde tradities of vormen. Ik weet wel dat ik nu aan een heel teer punt raak. Want we zitten vaak vast in tradities. We hebben vaak alleen maar dat ene voor ogen, dat het net zo gaat als vroeger. En als je dus werkelijk iets wil laten zien van het Koninkrijk, van het wonder van Jezus Christus, dan moeten we niet vastlopen in allerlei vormen, die toch weer worden losgewrikt. En we moeten als gemeente niet blijven staan bij de kerk van gisteren, maar met elkaar bouwen aan de kerk van morgen. Want morgen moeten Jan en Piet dat overnemen, als u en ik niet meer kunnen. Dan moeten Gerrie en Nelly en Gerarda en Stoffel en hoe ze ook mogen heten, dat overnemen. Maar dan moet je natuurlijk niet aankomen met een ouwe stoel van de vorige eeuw. Als je zo aan het eind van je leven komt en je denkt er wel eens over hoe je je huisraad zal verdelen, dan weet je van tevoren al dat die ouwe stoel bij hen geen plaats meer heeft. Als we niet maar onze zin, ons inzicht, ons systeem, maar de levende gemeente naar onze kinderen willen toedragen zodat ze haar me kunnen nemen, dan moeten we dat loswikkelen uit alles wat alleen maar vorm is en geen inhoud heeft.

Dat betekent niet dat je alles maar ondersteboven moet gooien. Want dat is typisch voor onze tijd. Onze tijd zegt: Gooi alles maar stuk. Keer heel de samenleving maar ondersteboven. Goed, dan vallen er scherven. Natuurlijk! Marcuse zegt ook in één van zijn maatschappijbeschouwingen: Ja, als je een omelet wil bakken, moet je eieren stuk slaan. En als je een nieuwe maatschappij, een nieuwe kerk wilt stichten, dan moet je de bestaande kapot slaan. Dat is typisch de geest van beneden, de geest van de revolutie. Maar we moeten ons niet gevangen geven aan een traditie of een vorm, alleen omdat die van de vorige eeuw is. Want onze kinderen zijn ons allang vooruit. Ze moeten ook aan het geloven een eigen inhoud geven. Niet een andere inhoud, maar wel een eigen inhoud. Ja, ze moeten het zelfde geloven als grootvader en grootmoeder, als vader en moeder. Maar ze moeten het doen in een wereld van morgen! Niet in een wereld van gisteren!

Het lijkt me dat vooral prediking en sakrament, bijbelkringen en gemeente-activiteiten daar in de eerste plaats mee bezig moeten zijn. Natuurlijk mogen we dat doen in gebed. Maar ik ben altijd bang, dat als je zoiets zegt, dat een soort dooddooener is. In de trant van: wij kunnen het niet, dus moeten we er maar om bidden. Zeker, in gebed. Maar dat betekent dat je in het gebed meevecht, dat er een zoeken is met elkaar om de Geest van Christus. Zo moeten prediking en sakramenten en alle andere vormen van gemeentelieven hun eigen inhoud van deze tijd krijgen. Het moet opkomen uit het evangelie. Het mag niet gebeuren naar eigen menselijke inzichten, maar het mag evenmin overspoeld raken door historisch geworden, vastgelegde dingen.

Even wat anders. Ik denk bv. ook aan onze verhouding met de Christelijke Gereformeerde broeders en zusters. Kijk, als je naar elkaar blijft kijken op de manier van Sartre (en dat doen we helaas als Gereformeerde mensen) dan zal ieder van ons bij de ander wel dingen vinden, waar we niet zo geweldig over te spreken zijn. We zullen als Nederlands Gereformeerden best een heleboel dingen vinden bij de Christelijke Gereformeerden, die ons niet liggen. En waarschijnlijk zullen zij bij ons ook wel allerlei dingen vinden, die niet overkomen en waar nog eens over gepraat en gepraat moet worden. Maar één van de belangrijkste dingen is dat we elkaar zien door het oog van Christus.

We moeten als gemeente een proeftuin zijn. Kijk, een proeftuin is nooit een vaste aangelegde tuin, waarin elk jaar hetzelfde groeit. Je hebt van die tuintjes, waarin men elk jaar hetzelfde plant. Misschien in een wat andere volgorde, maar toch elk jaar zie je dezelfde indeling, dezelfde kleuren. Een proeftuin is wat anders. In de bollenstreken, waar ik vroeger gewerkt heb, hadden we de proeftuin van de Rijkstuinbouwhogeschool. Daar probeerde men elk jaar weer opnieuw het mooiste, het fijnste, het echte, het volmaakte te benaderen. Zo werd het straks dan in de praktijk gebracht. In dat opzicht is eigenlijk elke gemeente van Christus in de Geest van Christus zo'n proeftuin, waarin we met elkaar bezig zijn: biddend, samen de bijbel lezend en zoekend en telkens elkaar vragend hoe we nu verder moeten.

Geef nou de jongelui daar eens een taak in, broeders en zusters. Laat nou niet alles over aan de kerkeraad of de dominee. Maar laat een deel van het werk, ook onder verantwoordelijkheid van hen, op hen aan komen. Zet hen, ieder met zijn eigen individualiteit en zijn eigen gaven, midden in de tuin van Christus. En laat hen zo proberen iets ervan te laten zien. Houd ook niet alles binnenboord. Er zijn van die mensen die altijd maar binnen de grenzen van de kerk blijven. Laat de jongelui eens meegaan met acties, lektuuracties e.d. waarin het getuigenis van het evangelie naar buiten dringt. Het is ontzaglijk belangrijk dat we in de gemeente van Christus een echt bijbelse leer hebben. Maar laat niet heel het gemeente-zijn opgaan in het vechten om de zuivere leer. Wees een levende gemeente, waarin men oog heeft voor elkaar. Niet dat het zo leuk is om naar elkaar

te kijken. Maar laten we oog hebben voor elkaar om elkaars lasten en lijden te kennen. Ook dat is een onderdeel van echte bekering. U kent misschien die leus van de vastenactie: Ommekeer = Ommekaar. We zullen het misschien niet allemaal zo direkt in praktijk brengen, maar laten we toch de kern daar even uit lichten. Ommekeer, omkeer dus, bekering. Maar ook om elkaar, met elkaar mee. Leef met die ander mee. Lijd ook met die ander mee. Niet alleen door een bloemetje als hij of zij ziek is, maar in de verbondenheid van het gemeente-zijn.

Maak ook onze jongelui jaloers op het geheim van het christen-zijn. Weet u, als niet-gelovige jongelui naar ons kijken, zeggen ze altijd: Ja, wat hebben jullie eigenlijk? Wat doe je eigenlijk? Ja, je hebt het over het hiernamaals, over het leven na de dood en een wissel op de eeuwigheid. Maar wat zie ik er eigenlijk van? Wat draag je naar me toe? Wat krijg ik mee? Wat is dat geheim van jullie? Probeer dat als ouders aan je kinderen duidelijk te maken. Er zullen vast wel jongelui zijn in uw gezinnen, die een andere weg gaan dan u zou willen. Jongelui, die nou niet direkt weg zijn van een jongen of meisje uit eigen kerk. Maar ze zoeken het daar buiten, het geeft niet waar. Een heleboel jongelui zeggen: Ik heb geen zin meer om naar de kerk te gaan. En waarom moet ik belijdenis doen en waarom moet dit en waarom moet dat? Begin dan niet direkt met te zeggen wat dat allemaal wel is, maar laat met elkaar zien wat gemeente-zijn is: het samen in Christus verbonden zijn en het dáárom met elkaar meelijden, meestrijden, meebidden, meewerken. Omdat we elkaar in Christus ontmoeten.

Je komt ze overal tegen in de gemeente; de perfektionisten als Petrus en de ongelovigen als Thomas en de fanatieken als Paulus. Maar we hebben ze ook allemaal nodig. Want in de kerk ben je samen. Dat betekent niet alleen maar dat je onder één dak zit of dat je samen naar een preek luistert of samen bidt. Dat is alleen de werkvloer. Maar daar buiten begint het: het samen zijn als gemeente, het met elkaar meeworstelen om iets te laten zien van het Koninkrijk van Christus. Naarmate onze tijd anoniemer wordt en de mensen meer nummer worden, zullen de gemeenten kleiner moeten worden. Een gemeente, die 1000 à 2000 zielen telt, draagt in zichzelf vandaag aan de dag al het oordeel van de anonimiteit. Kleine gemeenten, maar dan wel levende gemeenten. Levend door de kracht en de vaart van de Geest.

In de kerk ben je samen, maar alleen door en met Christus. Alleen door een levend geloof. Leg je oor eens te luisteren naar de vragen van onze jonge mensen, waarmee ze bezig zijn. Wat voor kritiek hebben ze. Natuurlijk hebben ze een heleboel kritiek op jou en mij. Maar luister! En kijk naar ze met het oog van Christus. Want zo alleen kun je in de kerk samen zijn.

Richtvragen voor bespreking van dit onderwerp:

1. Hoe zou het komen dat zoveel kerkmensen zich, ondanks prediking, sacramenten, bijbelkringen en gemeente-activiteiten, zo verlaten en eenzaam voelen?
2. Wat is uw eigen bijdrage aan het samen-gemeente-zijn, een levende gemeente?
3. Voelen onze kinderen (zowel kleineren als de opgroeiende jeugd) zich opgenomen in en betrokken bij de gemeente, zo, dat ze er werkelijk bijhoren en zo niet, hoe zou dat komen en veranderd kunnen worden?
4. Weet u, of er in de gemeente waar u woont ook gebeden wordt om de Geest van de gemeenschap met Christus en wat denkt u van gebeds-kringen daarvoor? Neemt u daarvoor initiatief?
5. Zijn prediking en ambtsdienst voldoende gericht op de vorming van een levende, christelijke gemeente, die als proeftuin van Christus' rijk, iets kan laten zien van de komende Heer en zijn heil? Kunt u daarover met ambtsdragers en gemeenteleden praten?
6. Dankt u wel eens, juist als we zoveel kritiek hebben op de kerk en op de kerkmensen, voor het feit, dat we samen-in-de-kerk mogen zijn?
7. Bidden en werken we alleen om het behoud van de kerk van gisteren of óók en vooral om ontplooiing van de kerk van morgen? Blijft ons bidden daarvoor steken in algemeenheden of is het konkreet gericht op het overbruggen van de kloof tussen de generaties? Weet u ook of de jeugd daarom bidt en daarvoor werkt? En zo niet, wordt het geen tijd hen daarbij te betrekken?

Verantwoordelijk

*Ik zie het breed. Ik houd niet van dat schermen
met 'goed' en 'fout' — dat is een zaak van 'boven'.
Ik laat eenieder vrij in het geloven
en spreek met elk in algemene termen.*

*Gaat iemand fout, ik houd het bij het 'begrijpen':
vermanen is zo liefdeloos, lijkt mij.
De tijd van 't vingertje is toch voorbij?
Ik zie wel kwaad, maar laat het liever rijpen.*

*Dan wijs ik op die slechte oude tijd,
toen men de ander voorschreef hoe te leven —
velen zijn zo de wereld ingedreven.
Ik zweer bij eigen verantwoordelijkheid.*

„Meester, ik heb U toch nooit iets misdaan?”

„U liet uw broeder naar de hel toegaan . . . !”

Johan Maardapper

In „De Reformatie” schreef Dr. W. G. de Vries enige tijd geleden twee artikelen over de devaluatie van het ambt. De schrijver laat duidelijk zien, dat het mes ook in dat opzicht naar twee kanten snijdt. Het leek ons goed om een gedeelte uit het laatste artikel door te geven. Het kan tot bezinning leiden in een tijd waarin juist het ambt onderwerp van discussie vormt. „Ook vandaag, ja juist vandaag moeten de ambtsdragers eraan werken, dat de gemeentelieden als lichtende sterren schijnen in hun omgeving door het woord des levens vast te houden (Fil. 2 : 15, 16). Daar hebben zij vastberadenheid voor nodig. Ze komen maar niet wat keuvelen en soebatten, nee, ze moeten de verzoening aan de mensen toedienen met het bevel van geloof en bekering, dagelijkse bekering tot God. Daarbij komt het sterk aan op de gestalte, waarin zij dat doen. Er is een tijd geweest, waarin nogal stoer werd gezegd: zeg het de mensen maar recht

voor de raap. Het Wóórd moet het doen. Er is zelfs gezegd: als een predikant bepaalde mensen niet de kerk uitpreekt, dan deugt de prediking niet. Ik dacht, dat de Bijbel zo niet spreekt. In het algemeen geldt al, dat het brengen van een moeilijke tijding doet zoeken naar het juiste woord en de juiste vorm om niet nodeloos te kwetsen. Zeker, niemand minder dan Calvijn heeft gezegd: voor een harde knoest is een harde bijl nodig. En er zijn ook harde knoesten in de kerk. Maar dan moet het wel de bijl van Gods Woord zijn en niet van onze geïrriteerdheid of van ons leedvermaak. Wie met opgestreken zeilen komt, in de houding: nu zal ik het eens goed aanzeggen, vergeet, dat de Bijbel zegt, dat in zachtmoedigheid dient te worden vermaand (Gal. 6 : 1). Daarbij moet men zien op zichzelf. Wie zich helemaal niet in kan denken, dat gemeentelieden tot bepaalde zonden en gebreken zijn gekomen, kan ook moeilijk vermanen door naast iemand te gaan staan. Timotheüs krijgt zelfs de opdracht ook de dwarsdrijvers met zachtmoedigheid te bestraffen (2 Tim. 2 : 25). En dwarsdrijvers kunnen je soms het bloed onder de nagels weghalen. Toch zegt Paulus in datzelfde verband: een dienstknecht des Heeren moet niet twisten. Devaluatie van het ambt begint ook daar waar een

ambtsdrager persoonlijk zich gegriefd voelt en daaraan uiting geeft in een oplopend twistgesprek. Vastberadenheid is iets anders dan krampachtigheid. Het ambtelijk werk moet staan in het teken van de ruimte en blijheid van het Koninkrijk van God. Dat betekent: verblijdt u te allen tijde, de Heere is nabij. Dat geeft de goede spanning aan het werk in het besef van de komst van de Heere (Fil. 4 : 4-6). Paulus zegt deze en dergelijke dingen, juist als het gaat om het dagelijkse leven van de gemeente. Als bijv. Euodia en Syntyche vermaand moeten worden eensgezind te zijn. Dan zegt Paulus nog: uw vriendelijkheid zij bekend aan alle mensen”.

Enschede

O. Mooiweer

★ ★ ★

In het „Centraal Weekblad” lezen wij onderstaand artikel van het CDA Tweede Kamerlid Schakel. Kommentaar achten wij overbodig!

Geen toegespitste politieke boodschappen

Ik reken mijzelf tot de trouwe kerk-gangers.

In morgen- en avonddienst mankeer ik ongaarne. Niet omdat ik zulks, in de taal van katholieke geloofsgenoten, tot mijn kerkelijke plichten reken. Wel omdat ik geen kans voorbij wil doen gaan om aan het begin van een nieuwe werkweek de accu op te laden.

De predikheren, die ik in de loop der jaren op de kansel van de Geref. Kerk van Noordeloos heb meege-maakt, hebben mij slechts in een enkel uitzonderingsgeval ledig naar huis gezonden. Dat deden zij, wanneer zij mij in hun preek een voor-schotje meegaven op de discussie bin-nen de Kamerfractie in de komende week (weken).

Wie de hele week tot over zijn oren in de politiek gedompeld ligt, ver-wacht van zijn zondagse kerkgang wat anders voor zijn ziel.

Wie mij tegenwerpt, dat de gemeente van Noordeloos slechts één kamerlid in haar midden telt en dat de rest ook wel eens wat wil, antwoord ik, dat die rest dan vanaf de kansel poli-tiek onvolwassen voorgelicht wordt. Feitelijk onjuist (vanuit de christelijke gemeente is geen vinger uitgestoken voor de oplossing van de sociale pro-blematiek), onverantwoord eenzijdig (de kernwapens de wereld uit, te be-ginnen uit Nederland).

Met des te meer dankbaarheid her-inner ik mij preken, waarbinnen in een diepgaande schriftverklaring ge-worsteld werd met de sociale kwestie, het vraagstuk van oorlog en vrede, daaronder niet in de laatste plaats het adembenemende van de kernbeware-ning.

Wie toegespitste politieke boodschap-pen wil distribueren, behoort in het kiesregister genoteerd te staan.

Die moet niet de kansel beklimmen. Zo simpel is dat!

Enschede

O. Mooiweer

★ ★ ★

Telefoon

Al sinds jaar en dag kunnen de meeste Amerikanen zich telefonisch via een minipreekje en/of een voor-gebakken gebed laten sterken in het geloof.

Aan TIME-magazine danken we de tip dat zij zich sinds kort via dezelfde verre-spreker ook kunnen laten ster-ken in het ongeloof.

Naast Dial-a-Prayer is er nu ook Dial-an-Atheïst: draai eens een atheïst!

Dat leek ons weer eens wat anders dan het weerbericht, de tijdmelding of de Gijn-lijn.

Nieuwsgierig en voortvarend als we zijn draaiden we dan ook prompt (à 16 cent per seconde) het opgegeven nummer: 09 1312 597 2433.

En jawel, in het verre Chicago meld-de zich meteen de op een antwood-apparaat opgenomen stem van een godloochende heer. Hij deelde ons mede dat de organisatie waarmee wij langs deze wat onpersoonlijke weg in contact gekomen waren, is voortge-komen uit de groep die enkele jaren geleden niet helemaal zonder succes heeft gestreden voor het verbannen van Bijbel en Gebed uit de Ameri-kaanse scholen. En dat een totaal godloze wereld hun doel is.

Ik had daar wel even tussen willen werpen dat er verschil is tussen god-deloos en god loochenen. In het eer-ste geval trek je je van God niets aan. In het tweede geval ontken je zijn bestaan.

Het eerste is ongehoorzaamheid. Het laatste is ongeloof: atheïsme.

Maar de man ging gewoon verder en ik moest denken aan de vergelijking die ik ooit eens hoorde: een antwoord-apparaat is net elektrisch melken.

De stem van meneer Troy Soos (22), want zo heet hij, vervolgde: „Atheïs-me is een levensbeschouwing die aan-vaardt dat er geen bovennatuurlijke krachten of wezens zijn. Er bestaan geen goden, geen duivels, geen enge-len, geen hemel, geen hel”. Oftewel, kort samengevat door een van hun voormannen: „de Bijbel is een roman. Een verzinsel”.

De stem besluit dan: „Dank u wel dat u heeft gebeld. Laat nog eens wat van u horen”.

Dat kan overigens meteen: „Als u nog een boodschap heeft voor ons, kunt u die nu inspreken”.

TIME had die mogelijkheid wel ver-meld, maar we waren dat totaal vergeten.

Er waren heel wat opbellers die van die mogelijkheid gebruikgemaakt had-den. En beslist niet alleen supporters. Op de band stonden kreten als:

God rekent nog wel met je af, ventje! en: Jammer dat er geen brandstapels meer zijn!

De man die twee minuten lang „Vierendelen! Vierendelen!” had ge-schreeuwd, heeft vast en zeker een lokaal gesprek gevoerd.

Wat moesten wij aan wijze woorden op de band spreken?

Zoals reeds gezegd, goede raad was duur en lang nadenken ook: zestien cent per seconde tikt aardig aan, het is bijna een tientje per minuut.

We dachten eerst aan de tijdsparende

christelijke steno-methode:
Psalm 68:3 of Spreuken 11:5 of
Jesaja 3:11.
We besloten toch tot iets anders.
„Dit is een telefoontje uit Holland.
God zegene u”.
Vijf seconden. Tachtig cent.
En, naar onze bescheiden mening,
een doordenkertje.

— * —

Bovenstaand stuk knipten wij uit de „Strijdkreet”, het bekende blad van het Leger des Heils. Wij hebben - en terecht - leerstellige bezwaren tegen het Leger. We denken daarbij dan aan de leer van de algemene verzoening en aan het feit, dat men geen sakramenten kent. Maar wat de aanpak van het evangelisatiewerk en de opzet van een evangelisatieblad betreft kunnen we heel wat van de heilsoldaten opsteken. Originaliteit valt deze evangelisatoren niet te ontzeggen. Het moet gebeurd zijn, dat een man van het Leger wanneer hij langs de huizen ging, zich per adres aandiende met de vraag: „Woont Jezus hier ook?” Via deze benaderingsmethode kwam hij er direkt achter waar het evangelie gebracht moest worden. In mijn Leerdamse periode had ik regelmatig contact met een oude broeder der gemeente, die in zijn goede dagen ontzettend veel werk in het kader van de evangelisatie verricht had. Hij vertrouwde mij eens toe, dat hij bij de konfrontatie met een klub heilsoldaten op straat altijd letterlijk achter hen ging staan. Hij wilde bij hen gerekend worden op het moment dat zij het evangelie van zijn Heiland vertolkten. Zo'n gebaar gaf m.i. duidelijk blijk van evangelische bewogenheid en onderscheidingsvermogen!

Enschede

O. Mooiweer

van de zending

Ds Kurpershoek / Zuid-Afrika

We nemen het volgende bericht uit de Kerkbode van Noord- en Zuid-Holland over:

Bijbel-fonds Zuid-Afrika — Destijds is al meerdere malen de vraag gesteld, of Ds Kurpershoek in het zendingswerk niet een speciaal object heeft waarvoor speciale giften gegeven kunnen worden.
Nu, de zendingen in het Nqutu-district in Zuid-Afrika, Ds Kurpershoek en Ds Keesenberg, willen, als zij daartoe de gelegenheid krijgen, godsdienstlessen geven aan leerlingen van de middelbare scholen.
Om met deze Godsdienstlessen zinvol bezig te zijn, willen de zendingen de leerlingen van deze middelbare scholen kosteloos een Bijbel ter beschikking stellen.
Nu heeft Ds Kurpershoek de speciale gift (groot f 500,—), die hij van de

kerk van Hoorn ontving, bestemd voor het Bijbel-fonds.
Tevens heeft Ds Kurpershoek een verzoek aan de kerkeraad gedaan om via de N.G.-kerkbode dit fonds aan de nodige middelen te helpen. Hieraan wil de kerkeraad gaarne voldoen. In zijn laatste rapport geeft Ds Kurpershoek in verband hiermede enkele cijfers. Als ideaal houdt hij voor ogen een totaal van 1200 Bijbels à R. 2 per stuk. Dit vergt een bedrag van R. 2.400 of wel f 5.760,—, waarvan de gift van de kerk van Hoorn een eerste aanzet is. Nog te voorzien plm. f 5.000,—.
Die brs. en zrs., kerken of wie dan ook die hieraan willen bijdragen kunnen hun speciale giften voor dit Bijbel-fonds bestemmen. Zij kunnen deze giften storten op het gironummer van de penningmeester voor de zending, t.w. J. v. Voornveld, Laurens Reaellaan 53, 2024 BD Haarlem, gironummer 551039 t.n.v. Geref. (vrijgem.) Zendingscommissie Haarlem. Met vermelding Bijbel-fonds-A.

★ ★ ★

Zendings-thuisfront dr Greet Rietkerk

We ontvingen een verslag van het Zendings-thuisfront Holland, gedateerd mei 1980. Omdat we vanwege de ruimte het hele stuk moeilijk kunnen opnemen, de volgende gedeelten:

Sinds 23 november vorig jaar, toen we de vorige brief zonden, is er veel werk gedaan en zijn er goede vooruitgang gemaakt waarvan wij U graag op de hoogte houden.

a. We ontvingen van Greet Rietkerk, de arts, en van Corrie van Galen, de verpleegster, diverse brieven en rapporten over het werk en hoe druk ze het hebben.

b. Ook ontvingen wij van een Amerikaan, Mr. J. Schouten uit Portland, Oregon, een verslag van enkele dagen die hij doorbracht op de Zendingspost in Muruu, Kenya.

c. Wij kwamen in contact met een verpleegster, mej. Teus de Ruiter uit 's-Gravenzande, die belangstelling had om uitgezonden te worden naar Kenya. Zij is gediplomeerd verpleegster en vroedvrouw en heeft 6 jaar in Tanzania, Afrika gewerkt. Dit alles paste zo wondermooi in de plannen van het werk dat wij na een eerste gesprek direct aan de kerken in Amerika hebben geadviseerd om haar te benoemen. In februari is zij daarvoor in Amerika geweest ter kennismaking bij de beide Amerikaanse kerkgroepen en ze is daar door de Zendings-Comité's met algemene stemmen benoemd als vroedvrouw in het medisch team. Vanaf 1 mei 1980 is zij in dienst en zij hoopt begin juni te vertrekken.

Uit Kenya is al heel blij gereageerd hierop want het werk groeit daar snel.

In januari is het medische werk gestart. In GAI, Noord Kitui, in een door de bevolking gebouwde hut van klei en stokken. Er zijn 3 meisjes en 2 jongens als personeel voor opleiding in dienst genomen en 1 nachtwaker om alles te bewaken. Er is ook al contact met 4 andere meisjes, die een speciale opdracht krijgen op school. De heer Schouten schrijft hierover: 'Die dag (dat hij op bezoek kwam) hadden de dokter en verpleegster 120 nummers uitgegeven, sommigen voor gezinnen met 2-5 patiënten; Greet, kalm en vriendelijk, toonde geen

spoor van haast. Zittend aan een klein tafeltje vol met papieren, scherp luisterend naar wat de patiënten te zeggen hadden, de stethoscoop gebruikend, kijkend in oren en ogen, liet ze Corrie injecties geven en degeerde eenvoudiger werk aan de andere werkers. Als ze een baby van dichtbij wil bekijken moet ze de papieren van de tafel vegen, legt dan het kind voor zich en neemt er alle tijd voor. Maar denk niet dat er ook maar een minuut wordt verspild. Hier is een efficiënte 'vakvrouw' aan het werk. Als er iemand die niet ziek is zich laat zien heeft ze geen tijd voor argumenten maar drukt wat vitaminepillen in de hand (die kan iedereen gebruiken) en laat hem of haar gaan met een vriendelijk schouderklopje, binnen de halve minuut. Rondom de 'klei-kliniek' zagen we groepen van mensen in kleurige kleding wachtend onder de takken van de Acacia-boom, het typische beeld van het landschap in Kenya.'

Greet zelf zegt hierover:

'Ja, het gebouw is hard nodig. We barsten uit onze modderhut. Je kunt je niet draaien of keren als we allemaal aan het werk zijn. Mensen liggen onder een boom met een infuus in. Wat kunnen we ze anders bieden? En niemand moppert want ze zijn dankbaar dat we ze kunnen helpen. Op mijn veranda hebben wij vaak logees. Vooral als er kinderen komen die uitgedroogd zijn en waarvan wij weten dat ze met een of twee dagen behandeling weer beter zijn, laten we ze rustig daar kamperen. Het geeft niet veel rust, maar wel veel voldoening, want het is prachtig te zien hoe die kinderen, waarmee ze in wanhoop aankwamen, dan weer beter worden. De meesten zouden het dichtstbijzijnde ziekenhuis op 4 uur autorijdenafstand niet halen.'

Hoe hard het nodig is blijkt uit de aantallen bezoekers in het eerste kwartaal:

Gemiddeld kwamen er per dag in januari 652; in februari 1468; in maart 1546 patiënten.

Bovendien werden er 12 babies geboren en 2 stierven bij de geboorte. Het soort problemen waarmee de mensen komen is o.a.: kinkhoest, malaria, t.b.c., gele koorts, polio, 'uitgedroogde' babies en de kraamvrouwen.

Het gebouw. Corrie schreef erover in maart jl.: 'Er wordt hard gewerkt aan de kliniek. Het moeilijke beginwerk werd gedaan door een Amerikaanse aannemer. Hij heeft de fundamenten zo gelegd dat het de zware regens zal kunnen doorstaan. Hij gaat in april weer naar huis en vorige week is een opvolger gearriveerd om het gebouw verder af te maken. Ik ben er zeker van dat die mannen hard zullen werken om zo gauw mogelijk alles klaar te krijgen. Het is geweldig het zo te zien groeien.'

Het gebouw bereikte op 4 april 1980 het hoogste punt, de eerste dakspant stond erop. Dus er zit wel schot in. Binnen enkele weken hopen ze een deel ervan in gebruik te kunnen nemen. Van foto's kunnen we zien, dat het echt gewapend-betonnen vloeren zijn en hardhouten ramen, ruim opgezet. Het totaal-oppervlak is plm. 400 m² en een kelder van plm 80 m². Langs het gebouw lopen veranda's, open en gesloten met kamers en ruimten om de patiënten te behandelen of

te helpen en een kantoor en berg-ruimte voor medicijnen. Met plm. 30 ongeschoolde werkers, die ze niet kunnen verstaan, is zo'n gebouw zetten geen kleinigheid!

Zending. Corrie van Galen is na een korte opleiding nu ook 'gediplomeerd verpleegster' in Kenya en dat is fijn, want nu kunnen de plannen om naar de dorpen te gaan, doorgang vinden. Er wonen daar naar schatting 70.000 mensen in een omgeving van 100 bij 70 km, met GAI als centrum en we zijn dankbaar dat we, die werk steunend, iets kunnen betekenen voor al die mensen, die zonder enige hulp waren. Maar bovenal, dat ze gaan leren **waarom** dit werk wordt gedaan. 'Dagelijks mogen wij de mensen vertellen van God's liefde en het is fijn zoveel positieve reacties te horen. Wij hopen en bidden dat de Here dit werk zal zegenen en hierdoor velen tot geloof komen. Ze staan ervoor open. Het is nieuw voor ze en ze luisteren graag. Anders dan in Eritrea of in Pakistan, daar wisten ze het al.'

Greet schrijft: 'Dit werk komt het gehele zendingswerk hier ten goede. Er werken nu 2 echtparen en een onderwijzeres, maar er komen nog 3 jonge gezinnen bij als zending. Er zijn zoveel mogelijkheden en het gebied ligt zo open ervoor. Dus moeten we nu onze kansen aangrijpen. De Amerikaanse kerken doen hierin ook wat ze kunnen.'

Er zijn naast mooie dingen ook wel zorgen als iemand christen wordt. De heer Schouten schrijft: 'Een echt probleem is als er een meisje christen wordt. Haar vader is de eigenaar van zijn dochter. De gemiddelde waarde van een meisje is 6 koeien, 30 geiten en plm. 2000 shillings, te betalen door de man die haar wil trouwen. Een meisje wier vader geen christen is, is erg bang om gegeven te worden aan een man, die ook geen christen is, soms erg oud, anti-christelijk en reeds getrouwd soms met een aantal vrouwen. (Bij het nieuwe gebouw werkt een man die 10 vrouwen heeft!). Zij heeft geen keus.'

Een ander probleem is de jongelui, zonder werk, die naar de stad trekken om werk, maar daar in aanraking komen met de wereld vol verleiding en zonden. Die zaak heeft de aandacht van de zendingen, die doen wat ze kunnen om de jongelui eerst te bereiken met het Evangelie voor ze naar de stad gaan. De onderwijzeres is daar volop mee bezig, spreekt de taal vloeiend en bereikt honderden jonge mensen op weekends die ze daarvoor organiseert en die goed bezocht worden.

De heer Schouten eindigt zijn verslag met: 'Corrie en Greet werken daar nu een aantal maanden onder de meest primitieve omstandigheden. Het ligt in hun aard dit werk te doen in gehoorzaamheid aan de Heer, zonder één klacht. Ze hebben al de liefde en het respect van de andere zendingswerkers verdiend, maar ook van de honderden inwoners, aan wie ze hun Christen-liefde in woord en daad laten zien. Ik zou graag willen dat op zulke zendingsposten naast iedere zending een dokter met ambulance was en waar mogelijk ook een diaken met een kruiwagen met kunstmest!

Namens onze Stichting is voor alle werk een bedrag van f 85.000,— als

streefbedrag vastgesteld. Dat wil zeggen, dat dit het 'gewone' bedrag is, dus BUITEN de kosten van het bouwen van de kliniek, waarvoor ons een bedrag is gegeven en dat we daarvoor apart hebben gehouden.

Mogen we op u rekenen om samen dit bedrag van f 85.000,— bij elkaar te brengen? Op dit moment zijn we inclusief het begin-saldo nog niet op de helft. U begrijpt wel dat de grootste posten zijn de salarissen van het medisch team.

We hebben gezien dat er steeds weer nieuwe mensen voor dit mooie doel hun bijdragen geven en dat is heel fijn. Wilt u er ook misschien eens met anderen over praten? Of willen Zendingcommissies of Kerkeraden misschien dit doel ook steunen?

Als u dat laat weten zullen we elke met het doel genoemde gift speciaal aan Kenya doorgeven. Zij kunnen dan zelf bestellen.

Voor clubs of verenigingen hebben we ook dia's beschikbaar en op verzoek willen wij u komen vertellen hoe er gewerkt wordt en hoe mooi het werk is...

Redactieleden:

Ir. A. W. Biersteker;
Ds H. de Jong;
H. Langerak;
Mr. dr J. Meulink;
D. W. L. Milo;
Ds E. R. Postma;
Drs W. G. Rietkerk

Adres van de Redactie:

Ds K. Muller,
Riouwstraat 59,
1521 SC Wormerveer
Tel. 075-282589

Kerknieuws en berichten over kerkelijke/christelijke activiteiten te zenden naar:

„Kerknieuws Opbouw”,
Brugakker 36-22,
3704 LP Zeist,
Tel. 03404-50278

Advertenties en druk:

Drukkerij „Steenbergen”,
Nooitgedacht 3,
3701 AL Zeist
Tel. 03404-12452

Advertentieprijs:

35 ct per mm.
familieberichten
30 ct per mm.
Advertenties inzenden tot
dinsdagmorgen 10.00 uur.

Administratie-adres:

Kon. Wilhelminalaan 38,
3956 TD Leersum
Tel. 03434-4288

Abonnementsprijs:

f 40,— per jaar of f 21,—
per halfjaar.
Buitenland f 45,— p. jaar
of f 60,— per luchtpost.
Gironr. 404945 t.n.v. van
Geref. Persveren. Opbouw,
Dr. Schaepmanlaan, 71,
2104 VC Heemstede, tel.
023-285825.

Abonnementen kunnen ieder moment ingaan, doch slechts per 31 december eindigen. Opzeggen uiterlijk tot 15 november

Wij willen u ook vooral vragen om met ons te bidden voor het werk en de werkers. Wij hebben al vaak mogen ervaren dat God ons werk gezegend heeft en we mogen blijven vertrouwen dat Hij ons steeds weer geeft wat we nodig hebben.

Onze rechtsgemeende dank voor uw belangstelling. U weet het nog wel: Onze bankrekening is: AMRO bank, Den Haag, rek.no. 4302.35.038. Postrekening no. 3186.402. Beide rekeningen staan op naam van Stichting Zending-Thuisfront Holland, Gladiolenstraat 56, 2161 KP Lisse.

Naschrift P.J.v.K. Wie geregeld (de volledige) informatie ontvangen wil vermelden we het adres: Secretariaat P. J. Clement-Bos, Kyfjesbeltlaan 2, Hoevelaken, tel. 03495-4396.

☆☆☆

De B.M.Z.G. — Het Bijbel en Medische Zendingsgenootschap (sekretariaat: Schermerslaan 44, 3705 GN Zeist) stuurde ons al enige tijd geleden het volgende schrijven:

Medische zending op evangelische basis (de aanvaarding van de Bijbel als het Woord van God) is de doelstelling van de BMZG, de Stichting Bijbelse en Medische Zendingsgemeenschap in Nederland. Officieel sinds 1971 vormt deze interkerkelijke organisatie in ons land een ondersteuning van de activiteiten van jonge mensen die worden uitgezonden naar voor zendingen vaak moeilijk toegankelijk gebieden, om daar via medisch en maatschappelijk werk maar ook via ontwikkelingshulp het Woord van God te verbreiden. Het stichtingsbestuur bestaat uit vertegenwoordigers van diverse reformatische en evangelische gemeenten in ons land.

De BMZG fungeert op het ogenblik als thuisbasis voor zo'n vijf echtparen en een jonge vrouw die alleen is vertrokken. Deze jongeren werft men via jeugdorganisaties van kerken e.d. voor het werk van de BMZG dat zou kunnen worden aangeduid als een combinatie van ontwikkelingshulp en zendingswerk. De jongeren bouwen zelf een thuisfront op dat hen de financiële middelen geeft om in het verre buitenland te werken, meestal in familie-, vrienden- en kerkelijke kring. De landelijke organisatie wil als een algemeen fonds bijspringen als het gaat om algemene kosten. Ook het samenbindend — en voorlichtingswerk wordt door de Stichting gedaan, in nauwe samenwerking met de Bible and Medical Missionary Fellowship (BMMF International) in Engeland. Nog veel jonge mensen kunnen worden uitgezonden. Dat is ook de reden dat de BMZG haar werk eens in de publiciteit brengt. Er zijn zeker nog 200 vacatures. Voor het werk komen niet alleen voor zending of evangelisatie opgeleide mensen in aanmerking, ook praktisch geschoolden wacht veel werk in de ontwikkelingslanden. Verpleegsters, artsen en onderwijzers, maar ook ingenieurs en mensen met technische en administratieve beroepen kunnen via de BMZG worden uitgezonden. „Als het maar mensen zijn, die bereid zijn zich in de situatie van de ander in te leven en zich vanuit een evangelische beweging voor de naaste in te zetten”, aldus ds W. J. Bouw, voorzitter van het stichtingsbestuur. Allen die worden uitgestuurd, worden meestal in Engeland, op hun arbeid

voorbereid. Het is een moeilijke taak die de uitgestuurden wacht in Azië. De BMZG heeft haar werkteerrein vooral in de Midden-Aziatische landen.

Al verschillende jaren verblijft het echtpaar Ed en Annie Kramer in Nepal, maar in India, Pakistan, Bangla Desh, Iran e.a. landen is ook veel werk te doen. Talloze barrières moeten genomen worden voor men enigzins aan het eigenlijke evangelisatiewerk toekomt.

De taal is daarbij nog één van de geringste moeilijkheden. Veel zwaarder is het, de traditionele godsdiensten en de daarmee verwante levenshouding te doorbreken. Ook „verworvenheden” van de westerse beschaving kunnen een obstakel zijn.

Zo is vooral onder de jongeren de nood groot. Er zijn veel drugsverslaafden en veel jongeren in de Aziatische landen worden in verwarring gebracht door de hernieuwde belangstelling voor de Islam, die in Iran zelfs tot de revolutie heeft geleid.

In India heeft men te kampen met een enorme overbevolking en voorzover de BMZG-werkers in de medische sector actief zijn moeten ze ook meewerken aan de geboortenbeperkingsprogramma's van de regering. Hoewel ze de verplichte sterilisatie afwijzen proberen de BMZG'ers toch op verantwoorde wijze te helpen. Zij leggen vooral de nadruk op het christelijk huwelijk en de vorming van een christelijk gezin.

Internationaal

De Nederlandse BMZG staat voor al dit moeilijke werk niet alleen. Men werkt nauw samen met de BMMF, de internationale in Engeland gestarte Bible and Medical Missionary Fellowship (BMMF International) die veel ouder is in jaren en in de loop van de tijd veel ervaring heeft opgedaan. Bovendien wordt ook met andere zendingsgenootschappen samengewerkt, die zijn verenigd in de EZA, de Evangelische Zendingalliantie. De BMMF begon in 1852 als specifieke vrouwenzending. Een verpleegster uit Groot-Brittannië die in India werd geconfronteerd met het feit dat alleenstaande vrouwen (weduwen, maar ook wezen) als paria's, uitgestoten, werden behandeld, trok zich hun lot aan en ging in eerste instantie medisch opvangwerk doen. In de loop der jaren breidde dit werk zich langzaam uit tot andere delen van de wereld. Het medische karakter van de hulpverlening bleef evenwel gehandhaafd, zonder dat de evangelisatie werd vergeten. Aan het werk van de BMMF blijkt nog steeds toenemende

behoefte te bestaan. Het hoofdkwartier van de organisatie in New Delhi wordt bestormd door o.a. scholen en kerken die vragen om bijstand.

Internationalisatie volgde toen de BMMF in 1952 haar eeuwfeest had gevierd. Vanaf dat jaar werd het medische werk uitgebreid met jeugd- en opvangwerk, terwijl ook kerkelijk werk en ontwikkelingswerk nu tot de activiteiten behoren. Weinig van de huidige werkwijze herinnert nog aan traditionele zending.

Ds Bouw daarover: „Er is behoefte aan hulp om het Evangelie uit te dragen. Miljoenen in Azië hebben het Evangelie nog nooit gehoord en daarvoor moeten vooral plaatselijke evangelisten worden opgeleid, die gewoon hun brood blijven verdienen met het werk dat ze al deden. Er moet vanuit de bevolking tot de bevolking worden gesproken en minder van buitenaf, zoals via zendelingen en missionarissen uit het Westen. Dit is vooral van belang omdat veel mensen in de oosterse landen westerse beschaving en christendom op één hoop vegen.

Die westerse beschaving zijn ze dankzij eeuwenlange onderdrukking gaan haten.”

„Wij in het Westen zijn erg bevoordeeld ten opzichte van velen in de derde wereld”, aldus ds Bouw, die zelf tien jaar in Oost-Afrika heeft gewerkt. „Het is een goede zaak een deel van ons leven in te zetten voor dit deel van de wereld. Bovendien werkt het voor jongeren die dit moeilijke werk aanpakken blikverruimend. Ik zou het iedereen aanraden”.

*U bent van harte welkom
op het*

Goud- en Zilversmidatelier

„DE VLINDER”

Hanna de Miranda,
Maartensgat 21,
3311 CK Dordrecht

PLAATS

UW FAMILIEBERICHTEN

IN DIT BLAD!

**GEEFT UW ADVERTENTIES
SCHRIFTELIJK OP**

Uiterlijk tot dinsdagmorgen, 10 uur, dient het materiaal in ons bezit te zijn.

Voor al uw

handels- en familiedrukwerk - boeken en folders

is uw adres

DRUKKERIJ „STEENBERGEN”

Nooitgedacht 3 — 3701 AL Zeist